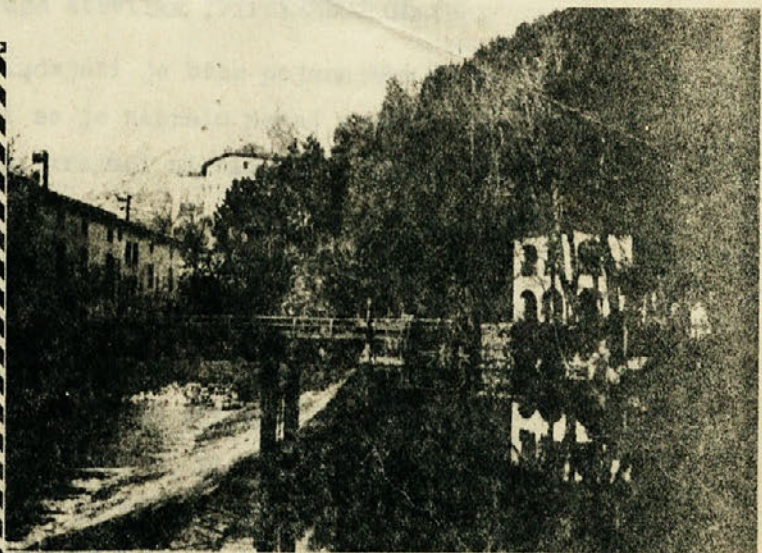
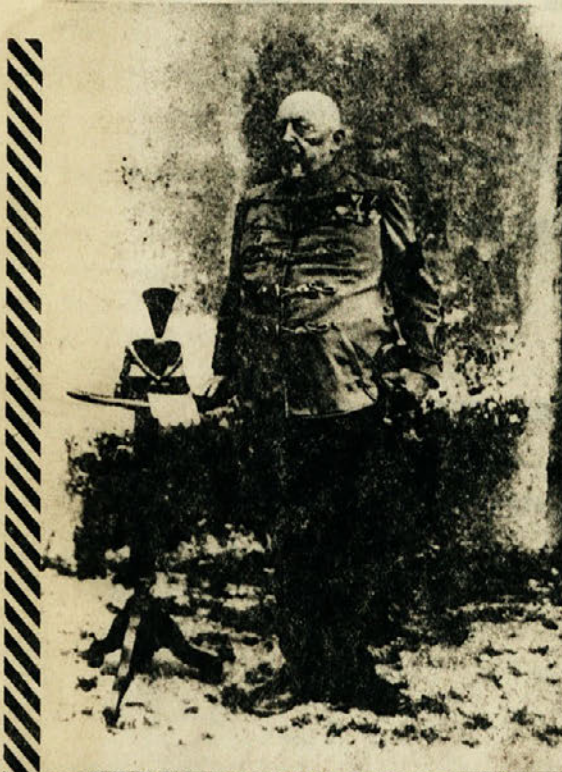
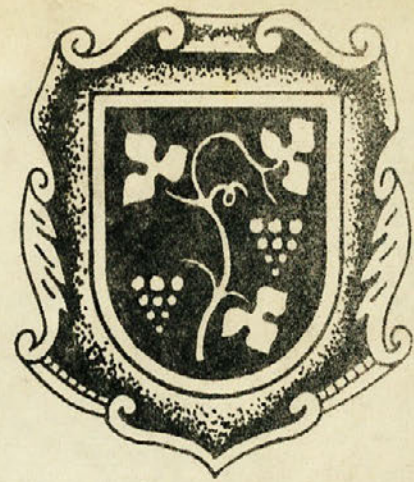

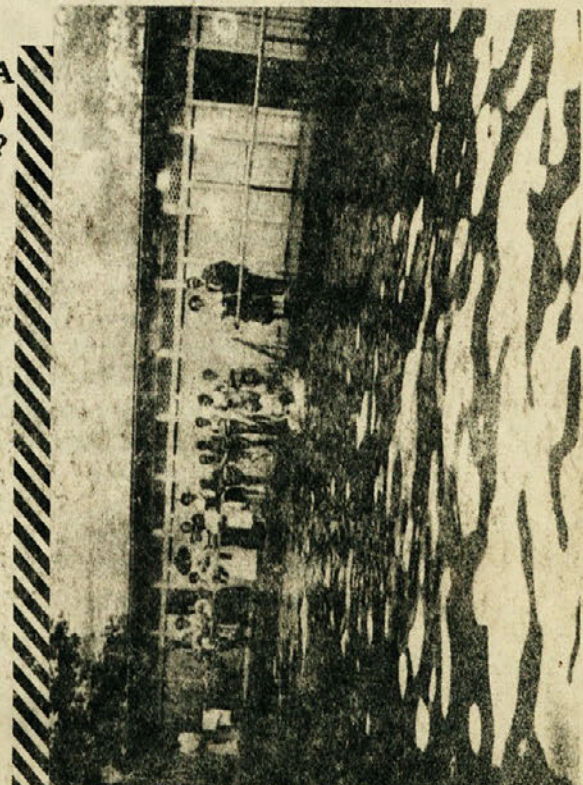
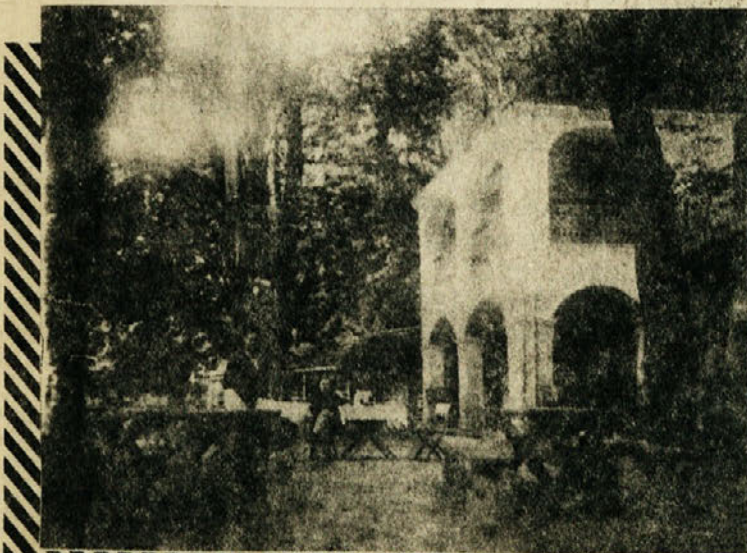
vipavski glas

Srečna '86!

Platuta 15

TUDI TAKA
JE (BILA)
VIPAVA !?

december '85

št.2

Tokrat je pred vami že druga številka "VIPAVSKEGA GLASU".

Zakaj smo ta glas začeli izdajati je bilo pojasnjeno že v novembrski številki. Zopet se je nabralo nekaj gradiva za objavo, žal pa od vas dragi krajani ni bilo niti glasu.

Zopet vas prosimo, pišite nam!

DECEMBER JE MESEC, KO SMO ŽE VSI VEČ ALI MANJ POD VPLIVOM NOVOLETNEGA VZDUŠJA. ZATO VAM TUDI MI IZ UREDNIŠKEGA OLBORA ŽELIMO SREČE, ZDRAVJA, USPEHA IN IZPOLNITEV SKRITIH ŽELJA V 1986 LETU.

NEKAJ PODATKOV O VIPAVI - 2. del

SREDNJEVEŠKA VIPAVA

Naselje Vipava se prvič omenja v zgodovini leta 1156.

O zgodovinski pomembnosti Vipave pričajo štirje gradovi. Najstarejši je STARI ali ZGORNJI GRAD na strmem in kamnitem griču (233 m) na SV strani. Zgradili so ga v 12. ali 13. stoletju. Bil je last oglejskih patriarhov, od leta 1344 so bili lastniki Habsburžani. Cesar Friderik III. ga je dal leta 1487 Herbersteinom. Leta 1508 so ga zavzeli Benečani, ki so jih naslednje leto pregnali Habsburžani. Leta 1557 so imeli grad grofje Thurni, 20 let kasneje pa grofje Lanthierjiji. V 17. stol. so Lanthieriji zapustili Stari grad, ker ni bilo več turške nevarnosti in življenje v gradu ni bilo udobno. Naselili so se v trgu. Od gradu so do danes ostale samo glavne stene, stare 700 do 800 let.

GRAD TABOR je bil zgrajen ob centralnih izvirih Vipave v 15. stoletju. Bil je last Andreja Baumkirchnerja, ki je bil slaven avstrijski vojskovodja in prijatelj Erazma Predjamskega. Oba sta bila pri cesarju Frideriku III. priljubljena, ker sta mu dvakrat pomagala iz nevarnosti.

A Baumkirchnerja so sovražniki v Gradcu leta 1471 obglavili. Kasneje so bili lastniki Tabora grofje Edlingi. Od njih je grad kupila leta 1565 grofica Lavrencija Lanthieri. Posamezne dele gradu so v prejšnjem stoletju kupili posamezni kmetje, v glavnem delu stavbe pa je bil po zadnji vojni nekaj let šiviljski obrat za otroško konfekcijo "Čebelica".

Grad Tabor je imel kvadratno obliko in štiri obrambne stolpe. Od vseh štirih strani ga je oblivala voda, na treh straneh reka Vipava, na četrti - sprednji strani pa je bil prekop. Sedaj stojita še dva stolpa, eden ob mostu čez Vipavo, drugi bolj proti vzhodu med hišami. Ohranil se je tudi portal (vhod) in stavba z dvorano in drugimi prostori, ki danes žal postopoma propada. Na dvorišču nekdanjega gradu so zgrajene številne zasebne niše z dvorišči in ulicami.

Leta 1653 so grofje Lanthieri zgradili sedanji stari grad v Vipavi ob glavnem izviru Vipave in se takrat preselili iz Zgornjega gradu v trg.

V tem gradu so danes stanovanja, del gradu pa pripada klavnici.

Ob graščini je bila lepa baročna stara kapela sv. Marka z zidnimi freskami, zidana leta 1539 in obnovljena l. 1759. Danes je ni več. Iz nevednosti je bil po vojni porušen ta kulturni spomenik.

V 18. stol. je bil zgrajen na sedanjem glavnem trgu še en grad LANTHIERIJEV GRAD ali NOVI GRAD. To je baročna arhitektura. Pročelje gradu je grajeno v beneškem slogu. Po bogati zunanosti in razgibanih oblikah predstavlja enega najkvalitetnejših primerov grajske arhitekture na Pr. morskem v zač. 18. stol. Grad je imel takrat bogato knjižnico in znano zabavišče "Pod skaljo". Pred gradom je bil lepo urejen grajski park po angleškem vzoru z izbranim drevjem - platanami. Eno leto je v gradu živel tudi beneški pesnik in dramatik Carlo Goldoni (1726 - 1727). Zadnji grof Lanthieri je umrl leta 1910. Na Vipavskem pokopališču je grobnica Lanthierijev. V gradu je danes Dom JLA. Grajski park je bil obdan z obzidjem in ograjo. Ohranjen je še portal - vhod v park. Baročni kipi - grajski puti (putto = kip dečka), ki so danes postavljeni ob glavnem trgu, so bili še pred 25 leti postavljeni v parku. Takrat so zid podrli ter park in glavni trg preuredili. Kipi so lepa dela kamnoseške obrti, ki so upodabljali odnose podložnikov do fevdalcev. Veliko je poškodovanih, vskakor pa so le in izviren okras Vipave. Trinadstropni vodomet sredi parka je še ostal.

Iz raznih virov sestavila
Vera PONIŽ

OB LNEVU JLA

.. 12. 1985

.. že 44. rojstni dan JLA in 40. obletnico zmage nad fašiz-
Letos praznujmo, da se ponovno spomnimo, kdo so oborožene sile in kak-
mom. Zato je naša naloga v sistemu SLO in DS.

Oborožene sile so enotna celota in jih sestavljata JLA in teritorialna
obramba.

JLA je skupna oborožena sila vseh narodov in narodnosti Jugoslavije ter
vseh delovnih ljudi in občanov. Organizira in uri se v miru kot udarna ob-
rambna moč družbe, ki je sposobna preprečiti vsak nenadni napad ali drugo
nevarnost za državo. Usposablja in pripravlja se za vse oblike oboroženega
boja in bojnih delovanj, všteti tudi partizanska delovanja. Razvija in ob-
navlja se tudi v najhujših vojnih razmerah kot skupna oborožena sila vseh
narodov in narodnosti Jugoslavije ter vseh delovnih ljudi in občanov, ki
jo z ljudstvom neločljivo vežejo revolucionarne in svobodoljubne tradicije
NOV in revolucije.

Teritorialna obramba pa je najširša oblika organiziranega oboroženega splo-
šnega ljudskega odpora, ki se organizira v TOZB, OZL, KS, občini, avtonomni
pokrajini, republiki, skratka na vsem ozemlju SFRJ, TO obsega vse oborožene
sestavne, ki niso del JLA in milice. Sestavljajo jo enote, štabi in ustanove,
ki se že v miru pripravljajo z ostalimi delovnimi ljudmi in občani za oboro-
ženi splošni ljudski odpor. Aktivirajo se v vojni, neposredni vojni nevar-
nosti ali v drugih izrednih razmerah. Tudi TO se organizira in pripravlja v
okviru enotnega sistema SLO.

S pripadniki JLA se imamo v naši občini oz. KS priliko srečevati vsak dan.
To velja tudi za pripadnike TO, saj so vsakodnevno prisotni med nami kot
delovni ljudje in občani naše občine oziroma KS, vendar so bolj opazni le tak
takrat, ko so v uniformah. Od pripadnikov JLA se razlikujejo po značilni
planinski kapi, ki jo nosijo le pripadniki TO SR Slovenije.

Dodajmo še to, da je obramba domovine pravica in dolžnost vseh delovnih
ljudi in občanov - vseh nas - in če pride do vojne, se bomo sovražniku
upirali vsi z vsem orožjem.

Zato dovoli, tovariš, da ob tem prazniku čestitam tebi in sebi, saj je 22.
december praznik vseh nas.

PEREČI PROBLEMI PEREČI PROBLEMI PEREČI PROBLEMI PEREČI PROBLEMI

PROBLEMATIKA ŠOLSKIH PROSTOROV V VIPAVI

Izjemno pereč problem so šolski prostori Osnovne šole "Drago Bajc" v Vipavi.

Pouk se odvija v novi šolski stavbi, ki ima 11 učilnic brez telovadnice. Od teh učilnic je le ena specialna, to je učilnica za fiziko in kemijo. Ustrezna oprema je še v učilnici likovne vzgoje. Manjkata delavnici za pouk tehnične vzgoje, učilnica za gospodinjstvo, učilnica za glasbeno vzgojo, učilnica za biologijo. Ni jedilnic in večnamenskega prostora. Kuhinja je premajhna.

V šolskem letu 1985/86 obiskuje matično šolo v Vipavi 559 učencev, ki so razporejeni v 22 oddelkov. Pouk je dvoizmenski. Ena učilnica je namenjena telesni vzgoji. Ker je telesna vzgoja ločena po spolu, ima ena skupina pouk telesne vzgoje na hodniku. V obeh izmenah so popolnoma zasedene vse učilnice, tako ni prostora niti v dopoldanskem niti v popoldanskem času za izvajanje interesnih dejavnosti. Z delom lahko pričnejo šele takrat, ko učenci nižjih razredov končajo pouk.

Izvajanje novega programa življenja in dela osnovne šole je pri nas nemogoče. Ne moremo doseči zahtevanega obsega niti kvalitete dela, ker ni ustreznih prostorskih pogojev.

Naši učenci so tako za marsikaj prikrajšani in to močno občutijo. V poročilih oddelčnih skupnosti se ponavljajo pripombe o neprimernih pogojih za delo telesne vzgoje in izražajo želje in interesnih dejavnostih s področja tehnike.

Za vsaj delno rešitev teh problemov bi si morali prizadevati vsi krajanje in občani, da bi uspeli v prihajajočem srednjeročnem obdobju 1986-90 zgraditi prizidek k obstoječi šolski zgradbi z vsaj 6 učilnicami in telovadnico. Tako bi uspeli imeti na matični šoli v Vipavi enoizmenski pouk, kar je že zagotovljeno veliki večini šol v Sloveniji. Dokončna rešitev bi bil enoizmenski pouk, o katerem pa zaenkrat ne upamo niti sanjati, saj so problemi šolskega prostora v občini izjemno veliki. Vse podružnice šole kričijo po popravilu stavb.

Kljub neugodnim razmeram, v katerih se nahajamo, ne smemo dopustiti sedanjega stanja. Za naše otroke bomo morali biti pripravljeni tudi kaj žrtvovati, saj smo med redkimi občinami, ki so imele v vseh teh obdobjih le en samoprispevek.

Zato se ne moremo čuditi, zakaj ni stanje na področju družbenih dejavnosti nič zavidanja vredno.

Marija KOSMAČ

PROBLEMATIKA SPLOŠNE AMBULANTE V VIPAVI SE REŠUJE

Komisija za popis in finančne ovrednotenje nujnih popravil v splošni ambulanti v Vipavi je na seji sveta Krajevne skupnosti Vipava dne 5. dec. 1985 poročala, da je predračun za nujna popravila, ki ga je izdelalo Območno gradbeno podjetje Ajdovščina 1.724.360.- din.

Odstraniti bo potrebno sedanji omet, stene na novo ometati in beliti. Napeljati je treba nov električni vod za termoakumulacijske peči in napačne peči zamenjati. Predračun je bil poslan v informacijo delovnim organizacijam PREDDELAVA, KOOPERACIJA, KONFEKCIJA in ZIDAR v Vipavi.

Predsednik sveta KS Vipava tov. Ivan PRINCES, je sklical sestanek direktorjev delovnih organizacij v KS Vipava, predstavnika ZO Ajdovščina in SIS družbenih dejavnosti dne 13. decembra 1985. Dogovorili so se:

1. Delovne organizacije v KS Vipava bodo zagotovile sredstva do višine 2.000.000.- din za adaptacijo zdravstvene postaje v Vipavi.
2. Sočasno naj SIS za zdravstvo občine Ajdovščina zagotovi sredstva za nabavo projektov za gradnjo prizidka k zdravstveni postaji v Vipavi.
3. Zdravstveni dom Ajdovščina da na koordinacijo SIS za zdravstvo občine Ajdovščina predlog prioritete investicij v zdravstvu in predloži predračun za adaptacijo zdravstvene postaje v Vipavi.

KS VIPAVA

OSNOVNA ORGANIZACIJA ZVEZE KOMUNISTOV

Na programsko - volilni seji osnovne organizacije ZK smo 26.11.1985 ponovno izvolili vodstvo naše osnovne organizacije, in sicer: za sekretarja tov. Mirjam GRADOVAC, za namestnika pa tov. Vero PONIŽ. Za predsednika kadrovske komisije je bil izvoljen tov. Jelko ILJIČ.

Glavni poudarki iz osrednjega poročila o aktivnostih OO ZK v preteklem letu in usmeritve za bodoče delo so:

1. Skrb za obnavljanje članstva. To naj bi dosegli predvsem z večjo aktivnostjo mladinske organizacije, predvsem članov ZK znotraj mladinske organizacije, ne glede na to, v katero OO ZK so včlanjeni. Mladinski organizaciji bo potrebno posvetiti večjo skrb - določiti mentorja iz naše OO ZK ter ustanoviti aktiv ZK znotraj mladinske organizacije.
2. Idejno in politično usposabljanje komunistov na podlagi strokovne literature, ki jo nudi OK ZKS, ter nudenje pomoči novosprejetim članom; nadaljevati s študijskimi temami,
3. Spremljanje izvajanja srednjeročnega plana KS za obdobje 1985-90.
4. Vplivati na delo sveta ZK v KS - da se sprejeti sklepi hitreje realizirajo v praksi.
5. Pred nami so volitve. Tvrno se moramo vključiti v vse postopke pred volitvami ter v izvedbo samih volitev.
6. Člani ZK, ki delajo na področju SLO in LS se morajo bolj podrobno seznaniti z delom in nalogami v primerih izrednih razmer.

ČIŠČENJE DIMNIKOV

Že več let je v naši KS neurejeno čiščenje dimnikov in kurišč (štedilniki in raznovrstne peči).

Čiščenje dimnikov in kurišč ni le zakonska zahteva v korist požarne varnosti, ampak omogoča tudi racionalnejšo (manjšo) porabo kuriva (drv, kurilnega olja ali premoga).

Pred kratkim je po našem dolgem opozarjanju pristojni občinski organ dodelil čiščenje dimnikov in kurišč v naši KS dimnikarju iz Ajdovščine, tov. Andreju ZEMLJIČU iz Kidričeve 6.

Da bi bilo pri izvajanju nalog čim manj nesporazumov, vam posredujemo nekaj osnovnih navodil oz. obvestil:

1. Dimnikar ima po zakonu o dimnikarski službi (Ur.l.SRS, št.16/74) edini pravico in dolžnost skrbeti za redno kontrolo in čiščenje dimnikov in kurišč.
2. Na podlagi omenjenega zakona in občinskega odloka Ur.gl. št.6/77) je dimnikar dolžan v času, ko se kurišča običajno ne uporabljajo, (od 1.6. do 30.9) opraviti kontrolo vseh dimnikov, če so v uporabnem stanju in, v kolikor po končani sezoni ni opravil čiščenja, opraviti tudi čiščenje. V času uporabe dimnikov, oz. kurišč, (če se uporabljajo) pa mora vsaka dva meseca opraviti kontrolo in čiščenje. Zaradi obsežnega terena in pomanjkanja dimnikarjev bo po dogovoru s pristojnim občinskim organom opravljeno to delo vsake tri mesece.
3. Dimnikar je dolžan pravočasno obvestiti lastnika, oz. uporabnika o približni uri predvidenega čiščenja, tako da bo takrat kurišče ugasnjeno. Pod pravočasno je mišljeno vsaj nekaj ur do enega dneva.
4. Za opravljeno delo ima dimnikar pravico zahtevati plačilo v skladu z veljavnim cenikom, ki vam ga je na vašo zahtevo dolžan tudi pokazati. V kolikor smatrate, da vam je storitev nepravilno obračunal, imate pravico o zadevi obvestiti tržno inšpekcijo na podlagi potrdila, ki vam ga mora dimnikar ob plačilu predložiti. Brez predložitve potrdila mu niste dolžni dela plačati. Na potrdilo je dolžan napisati, kakšno delo je opravil in vpisati datum opravljenega dela.

Upamo, da smo s temi navodili pripomogli k odpravljanju nejasnosti in nesporazumov v zvezi s čiščenjem dimnikov. V kolikor so še kakšne nejasnosti, jih napišite in vrzite v nabiralnik na KS.

Peter VRČON

GASILSKO DRUŠTVO VIPAVA

Predstavljamo vam najstarejše društvo v naši KS, to je naše gasilsko društvo, ki je istočasno najstarejše gasilsko društvo na Primorskem in je maja 1977 slavilo 100.-letnico delovanja.

Trenutno je v društvu včlanjenih 122 članov; od tega 42 pionirjev, 18 mladincev, 6 pa je častnih članov.

Med člani sta dva pridobila naziv višji gasilski častnik, 8 jih je opravilo šolo za častnike in 14 za nižje gasilske častnike. Predsednik društva je Peter VRČON, v g.č. poveljnik Alojz PELJHAN, g.č. Tajnik Ludvik CURK, l.I. in blagajnik Leon KODRE, n.g.č. V društvu je več komisij za različna področja delovanja: poveljstvo, gospodarska komisija, komisija za propagando.

GD Vipava ima velik požarni okoliš in obsega poleg KS Vipave še KS Gradišče, KS Slap, KS Lože-Manče, KS Goče in KS Erzelj.

Za delovanje ima na razpolago lasten gasilski dom (še v gradnji) katerega skupna pokrita površina je 635 m² in 1162 m² zunanjih površin, dve gasilski vozili za prevoz gasilcev in gasilske opreme, ustrezno gasilsko opremo: od gasilske črpalke, cevi, zaščitnih oblek, zaščitnih dihalnih aparatov do vrvi, lestev in druge manjše opreme. Za normalno delovanje je po planu predvideno, da v kratkem prejmejo namesto iztrošene avtocisterne gasilsko vozilo z večjo cisterno in ustrezno opremo za prevoz vode.

Peter VRČON

Skupščina občine Ajdovščina je na podlagi 13. člena Pravilnika o določanju imen naselij in ulic ter o označevanju naselij, ulic in stavb (Ur. list SRS, št. 11/80), 265. člena Statuta skupščine občine Ajdovščina (Uradno glasilo občin Ajdovščina, Nova Gorica in Tolmin, št. 9/78) in na predlog Krajevne skupnosti Vipava na seji zbora krajevnih skupnosti dne 27/11-1985 sprejela

O D L O K
O IMENOVANJU ULIC V NASELJU VIPAVA

1. člen

Glavni trg pred zadružnim domom - vključena je Podskala se imenuje TITOV TRG.

2. člen

Prej Titov trg - na tem trgu je stara osnovna šola in stara Vinarska - druga-se imenuje TRG PAVLA NUSTA.

3. člen

Vpadnica v Vipavo od bencinske črpalke do glavnega trga in bloki 205 a - d se imenuje CESTA 18. APRILA.

4. člen

Ulica od Doma JLA do križišča pri Vzgojnem zavodu Janka Premrla Vojka, se imenuje VOJKOVA ULICA.

5. člen

Najstarejši del Vipave pri izviru reke Vipave in pot v kamnolom se imenuje TABOR.

6. člen

Ulica od glavnega trga do odcepa pri hišni št. 156 se imenuje ULICA VOJANA REHARJA.

7. člen

Odcep ulice od starega trga do križišča pri severni kasarni št. 4 se imenuje BEBLERJEVA ULICA.

8. člen

Cesta od odcepa proti Mahčani, kamor se vključi tudi živcev mlin št. 307 in 308 last Ivanke Živec, v smeri proti Novi Gorici do Vezenine Bled, TOZB Konfekcije Vipava in Obrtnega podjetja Zidar, se imenuje GORIŠKA CESTA.

9. člen

Odcep ulice od ceste 18. aprila, kjer so vojaški stanovanjski bloki za Marketom in do Zdravstvenega doma - vključena je tudi cesta od hišne št. 161/b last Alojza Kodelja mimo mehanične delavnice, se imenuje GRADNIŠKA BRIGADE.

10. člen

Odcep ulice od frizerskega salona do hišne št. 152, last Jožefa Božiča, se imenuje KRELJEVA ULICA.

11. člen

Prvi odcep ulice od mesnice na glavnem trgu, drugi odcep na hribu od št. 151, last Ivana Lavrenčiča, do izvira v Podfarovzu vključno s hišno št. 194, last Jožefa Vrčona, se imenujeta ULICA IVANA ŠČEKA.

12. člen

Odcep ulice pri št. 156, last Vere Poniž, do semenišča št. 150, se imenuje GABRIJANOVA ULICA.

13. člen

Odcep ulice od stare osnovne šole št. 66 do št. 87, last Franca Pavzina, se imenuje ULICA MILANA BAJCA.

14. člen

Odcep ulice od Beblerjeve ulice pri št. 41, last Franca Fabjana do št. 89, last Mirana Česna in odcep hišnih št. od 24 do 31 se imenujeta LAVRINOV. UL.

15. člen

Odcep ulice pri hišni št. 87, last Franca Pavzina, ki leži pod Starim gradom nad hudournikom Bela z obema ulicama, se imenuje POD GRADOM.

16. člen

Odcep ulice ob križišču Beblerjeve ulice pri severni kasarni št. 4 proti Vrhpolju, se imenuje OB BELI.

17. člen

Odcep ulice pri št. 80, last Franca Rodmana v "Gasi" mimo jame do št. 120, last Jožeta Reharja z vključno vzporedno spodnjo ulico do št. 128, last Izidorja Reharja in zgornje ulice, se imenuje NA HRIBU.

18. člen

Naselje med hudournikom Bela in pokopališčem se imenuje NA PRODU.

19. člen

Odcep ulice od Vojkove ulice na Staro goro nad novo kletjo z obema ulicama se imenuje KOSOVELOVA ULICA.

20. člen

Odcep ceste od Vojkove ulice pri križišču ob vzgojnem zavodu proti novi kleti se imenuje VINARSKA CESTA.

21. člen

Odcep ulice od goriške ceste za južno kasarno št. 257 od Podgriča se imenuje GRADIŠKA CESTA.

22. člen

Novo na selje od št. 278, last Franca Lavrenčiča do št. 270/č, last Izidorja Mohorčiča, se imenuje BEVKOVA ULICA.

23. člen

Odcep ulice ob kapelicah proti Gradišču se imenuje CANKARJEVA ULICA.

24. člen

Odcep ulice od križišča Gradiške ceste pri št. 280, last Janeza Premruja mimo št. 281, last Antona Flesničarja v novo naselje, se imenuje GREGORČIČEVA ULICA.

25. člen

Odcep ulice za hišo št. 302, last Ivana Princeša, mimo št. 294, last Mira Semeniča do št. 304/a, Miloša Ambrožiča, se imenuje KOCIJANČIČEVA ULICA.

26. člen

Grafični prikaz ulične mreže za naselje Vipava je sestavni del tega odloka in je na vpogled pri Geodetski upravi občine Ajdovščina.

27. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem glasilu občin Ajdovščina, Nova Gorica in Tolmin.

Datum 27/11-1985

PREDSEDNIK
OBČINSKE SKUPŠČINE
Grozdan ŠINIGOJ, s. r.

P. S.

Obrazložitev nekaterih imen za ulice bo v naslednjih številkah Vipavskega glasu.

VIPA VSKI GLAS

GLASILO KK SZDL V I P A V A

december 1985

UREDNIŠKI ODBOR

IRGL Janja,

GRAOVAC Mirjam,

POPOVSKI Vlasta,

KOSTANJEVEC Nada,

REHAR Ivan,

TOMAŽIČ Briko,

VRČON Peter

SODELOVALI SO ŠE :

PONIŽ Vera,

KOSMAČ Marija

CEKET Marija

ViPava

SP 0

VIPAUSKI

1985

352.9(497.12 Vipava)

0077967,2

LJUBLJANA KNJIZNICA

COBISS